

Uitnutting van bedrijfsmiddelen

In Volkskrant stond onlangs dat in China de overheid tracht de economische groei terug te brengen van ruim negen procent naar ongeveer zeven procent per jaar. Hier in Nederland zou menig topmanager in 2005 een gat in lucht gesprongen hebben als een omzet- of winstgroei van negen procent behaald is.

China wil de groei terugbrengen omdat deze gepaard gaat met een sterke milieubelasting en uitputting van grondstoffen (staal en dragers van energie). Het gevaar is dat nu geïnvesteerd wordt in bedrijfsmiddelen die niet gebruikt gaan worden.

In dezelfde krant stond een foto van een oude stoomtrein in Chili die sinds de dertiger jaren aan haar lot was overgelaten. Na het sluiten van de mijnen was die trein niet meer nodig en het degradatiemechanisme doet sindsdien haar werk. Velen betogen dat dit in de westerse wereld niet gebeurt. Door onze marktwerking zijn hier geen onnodige bedrijfsmiddelen gekomen zoals men in China vreest en zoals in Chili het geval is.

Is dat echt zo?

U kent waarschijnlijk de Total Productive Maintenance (TPM) filosofie. Bij deze filosofie wordt onder andere aan de hand van een aantal indicatoren (of beter: verliezen, zoals snelheid, kwaliteit en omstel) bepaald wat de uitnuttingsgraad (asset utilization) van bedrijfsmiddelen is. In onderzoeken is naar voren gekomen dat deze in de westerse wereld vaak niet hoger is dan vijftig procent. Veel bedrijven werken in ploegen waarbij de installaties worden benut gedurende 16 uur per dag voor vijf dagen in de week. Volgens de TPM-definitie betekent dit, dat de utilisatie maximaal 47,6 procent is. Het gebruik is namelijk gedurende 80 uur per week, terwijl een week 168 uur telt. En dan hebben we de storings- en andere (in- en omstel)verliezen nog niet eens meegerekend. Trek daar nog eens een procent of 15 vanaf en een schamele veertig procent blijft over.

Wij Nederlanders worden wel eens omschreven als een volk dat genoegzaam achterover leunt. Misschien is dat zo, misschien ook niet. Feit is dat, als we bepaalde industrieën met de bijbehorende werkgelegenheid hier willen houden, de utilisatie in die sectoren hoger moet worden. Want als lagelonenlanden gaan produceren met eenzelfde utilisatie en lagere loonkosten dan is er geen concurreren meer aan (ik vergeet even de transportkosten om de goederen hier te krijgen). Dit is een tendens die al jaren bezig is en de komende jaren alleen nog maar sterker wordt. Bij de belastingdienst zeggen ze dan 'leuker kunnen we het niet maken, wel makkelijker'. En die boodschap kan zomaar gaan gelden de komende jaren.

*John de Croon,
adviseur en manager van de asset management adviesgroep van PricewaterhouseCoopers
(john.de.croon@nl.pwc.com)*